

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

акціонерного капіталу і, по-друге, – про наявність тенденцій зниження використання «потужностей» із залучення їх з акціонерного капіталу.

Отже, за винятком коефіцієнта мультиплікатора капіталу, розраховані показники фінансової стійкості АТ «Укрексімбанк», мають тенденцію до покращення, зокрема упродовж досліджуваного періоду спостерігалось зростання коефіцієнта надійності, участі власного капіталу у формуванні активів, захищеності власного капіталу, захищеності дохідних активів тощо.

Результати дослідження дають підстави зробити висновок, що АТ «Укрексімбанк» є достатньо фінансово стійким банком, достатньо забезпечений капіталом, що може захистити банк у майбутньому від ймовірних ризикованих втрат.

Список літературних джерел

1. Офіційний сайт АТ «Укрексімбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eximbank.ua>.

УДК 336.71

**Н. Ю. ГЛАДИНЕЦЬ,
Е. І. ШКИРТА**
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ БАНКІВ

Результати аналізу окремих фінансових показників, що характеризують фінансовий стан банку дозволяють стверджувати, що комерційні банки відчують проблеми з ліквідністю, особливо це стосується короткотермінової ліквідності. Із огляду на зазначене, а також на значимість рівня ліквідності у забезпеченні фінансової стійкості, банки мають здійснювати ефективне управління ліквідністю.

Метод показників ліквідності передбачає розрахунок комплексу показників, що сприяє аналізу потреб банку в ліквідних коштах та визначенню рівня забезпеченості банку останніми, а також точніше оцінити ризик незбалансованої ліквідності. Банки застосовують окремі коефіцієнти ліквідності, порівнюючи їх як із середньогалузевими значеннями, так і з нормативними. Центральні банки окремих країн також вдаються до даного методу з метою оцінки рівня ліквідності банківської системи. Зокрема, Національний банк України з метою оцінки рівня ліквідності рекомендує розраховувати норматив миттєвої ліквідності (Н4), норматив поточної ліквідності (Н5) та норматив короткотермінової ліквідності (Н6) [1].

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Щодо рівня ліквідності відзначимо, що коефіцієнт поточної ліквідності упродовж останніх років перебував у межах норми ($\geq 40\%$) (див. таблицю 1). Упродовж останніх років мав тенденцію до зниження коефіцієнт миттєвої ліквідності, хоча і спостерігалася відповідність значень в цілому по банківській системі встановленому нормативу ($\geq 20\%$). Проте, окремі банківські установи показували від'ємні значення даного коефіцієнта.

Таблиця 1

Значення економічних нормативів ліквідності банків України

Період	Н4 Норматив миттєвої ліквідності (не менше 20%)	Н5 Норматив поточної ліквідності (не менше 40%)	Н6 Норматив короткострокової ліквідності (не менше 60%)
01.01.2008 р.	53,60	75,31	39,93
01.01.2009 р.	62,38	75,16	32,99
01.01.2010 р.	64,45	72,90	35,88
01.01.2011 р.	58,80	77,33	91,19
01.01.2012 р.	58,48	70,53	94,73
01.01.2013 р.	69,26	79,09	90,28
01.01.2014 р.	56,99	80,86	89,11
01.01.2015 р.	57,13	79,91	86,14
01.01.2016 р.	78,73	79,98	92,87
01.01.2017 р.	60,79	102,14	92,09
01.01.2018 р.	55,55	108,08	98,37

Джерело: складено за даними [2].

Динаміка дотримання зазначених нормативів банками України зображена на рис. 1 та рис. 2.

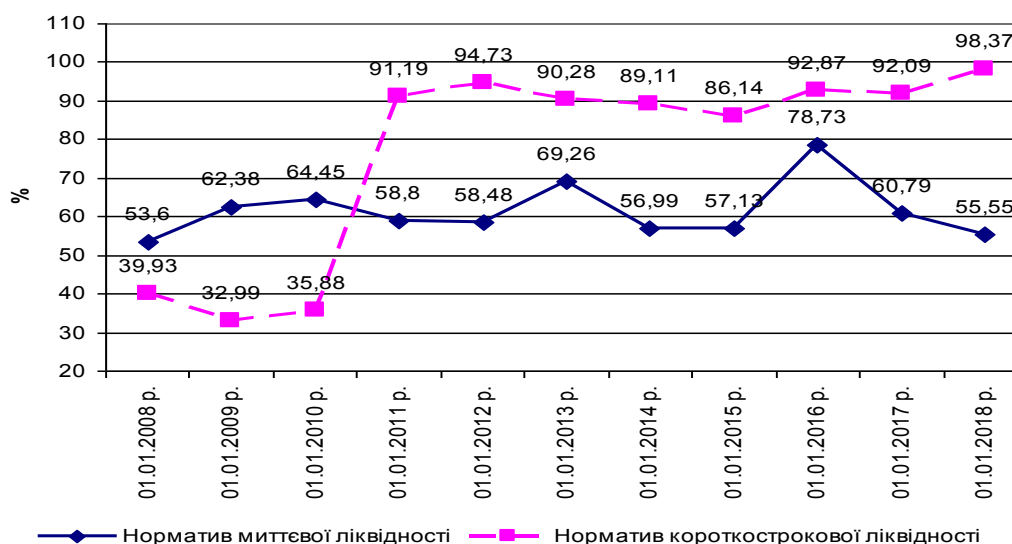

Рис. 1. Динаміка дотримання банками нормативів миттєвої та короткострокової ліквідності протягом 01.01.2008-01.01.2018 рр.

Джерело: побудовано за даними [2]

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Як бачимо, протягом 01.01.2000-01.01.2018 рр. комерційні банки дотримувалися встановлених НБУ нормативів ліквідності. Крім того, значно перевищені граничні значення, особливо за нормативом миттєвої ліквідності (майже втричі) та поточної й короткотермінової ліквідності (практично вдвічі).

Застосування методу показників ліквідності є загалом малоефективним для управління ліквідністю, оскільки, аналізуючи окремі коефіцієнти і загальні коефіцієнти не завжди можна точно оцінити ситуацію, що склалася на той чи інший момент. Метод показників забезпечує можливість визначити співвідношення різних складових структури балансу, проте тільки факторний аналіз дає уяву про вплив тих чи інших чинників на кінцевий результат, і лише після його проведення спеціалісти банку можуть вжити відповідних заходів щодо управління ліквідністю. Даний метод можна застосовувати як додатковий, у комплексі з іншими методами управління ліквідністю.

Ефективне управління ліквідністю забезпечують можливість банківського менеджменту швидко реагувати на зміну зовнішніх та внутрішніх факторів, що впливають на банківську ліквідність. Банк має визначити основні параметри управління ліквідністю у різних ситуаціях, зокрема: 1) в умовах звичайної ділової активності; 2) в умовах кризової ситуації в банку; 3) в умовах загальної фінансової кризи, з метою мінімізації ризику незбалансованої ліквідності.

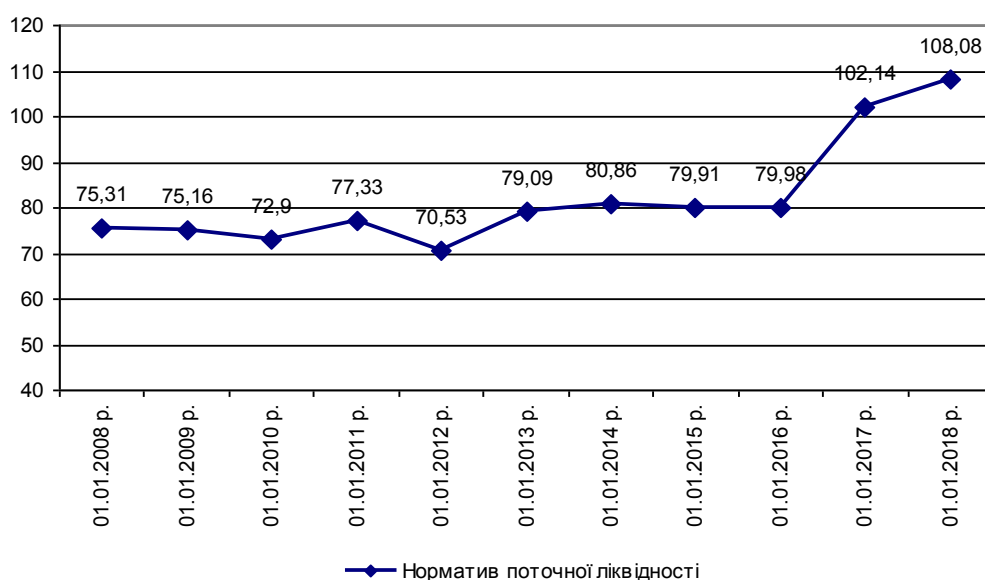

Рис. 2. Динаміка дотримання банками нормативу поточної ліквідності протягом 01.01. 2008-01.01.2018 рр.

Джерело: побудовано за даними [2]

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Для мінімізації ризику ліквідності банк має керуватися наступними принципами: 1) пріоритетність ліквідності перед прибутковістю, в т. ч. під час вибору напрямку розміщення коштів; 2) проведення на постійній основі аналізу потреб банку в ліквідних коштах, із метою уникнення надлишку чи дефіциту ліквідних коштів; 3) ретельно підходити до визначення своєї ліквідної позиції, зокрема розраховувати її на щоденній основі, а також на 1-3 місяці наперед, що сприятиме виявленню суттєвих розривів у фінансуванні на майбутній період і дасть змогу вплинути на терміни погашення за операціями, щоби компенсувати розрив; 4) планування та прогнозування дій у випадку виникнення ризику незбалансованої ліквідності та кризової ситуації (наявність антикризового плану).

Список літературних джерел

1. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні // Постанова Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року N 368 [Із змінами і доповненнями] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.

2. Значення економічних нормативів по системі банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=84901.

УДК 336.7

**І. О. ДОЦЕНКО,
К. О. МАЄВСЬКА**

Хмельницький національний університет

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ В СИСТЕМІ ПРОЕКТНОГО ФІНАНСУВАННЯ БАНКУ

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки України усе більше зростає інтерес до питань інвестиційної діяльності банків, зокрема шляхом застосування схем проектного фінансування. Під проектним фінансуванням у широкому сенсі розуміють фінансування інвестиційних витрат господарської одиниці, яка розпочинає економічну активність у тій чи іншій формі.

При цьому основним критерієм доцільності надання кредитором коштів є очікувані витрати позичальника та можливі його прибутки. Переваги проектного фінансування порівняно з іншими формами фінансування полягають у тому, що воно дозволяє: більш достовірно оцінити платоспроможність позичальника; розглянути весь інвестиційний проект

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>